

νικώτερα, μὲν φαίνεται, ὅτι ἡ πιότερη λατρεία πρέπει νὰ δοθῇ σ' αὐτά.

Καὶ θ' ἀναφέρω τὸ ζωντανὸ αὐτὸ παράδειγμα.

Ἔβγα μιά συμμαθήτρα, ἀρχηγὸ διόκληρου τάγματος, ποὺ μ' αὐτὴν κυριολεκτικὰ τρωγόμαστε γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ γιὰ κάποιον ἄλλο ἀκόμα. Αὐτὴ λοιπὸν προσπαθοῦσε νὰ μὲ πείσῃ ὅτι «ἡ γυναίκα τὸ τρεῦ ἐρὸ αὐτὸ πλάσμα (ἐντύπωση καὶ αὐτὴ τοῦ ψευτορωμαντισμοῦ της), δὲν μπορεῖ ν' ἀνακατῶνεται στὶς βαρεῖες τῶν ἀντρῶν δουλειῶν καὶ ἐπλεχε ἕνα πανηγυρικώτατο λόγο γιὰ τὴν ἀβρότητα καὶ καλλονὴ της. Κι αὐτὴ πάλι ποτὲ δὲν ἐνοιωσε ἕνα τέτοιο θαυμασμὸ γιὰ τὸσες ἄλλες καλλονές της φύσης.

«Φεύγει ἀπ' τὸ προορισμὸ της» μουρμουρίζουσε ἄλλες καὶ ἄλλοι. Ἀλλὰ ρωτῶ καὶ γὼ ποῖος ἄραγε νᾶναι αὐτὸς ὁ προορισμὸς; ἀνὰ γίνῃ μητέρα καὶ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ; εἶμαι βέβαιη ὅτι θὰ μ' ἀπαντήσουνε, ἀλλὰ ἔς μὲ συχωρέσουνε νὰ τοὺς πῶ, ὅτι μ' αὐτὸ δὲ λένε τίποτε. Μήπως δὲν μπορῶ νὰ πῶ καὶ γὼ, ὅτι καὶ ὁ ἀντρας ἐπλάσθηκε γιὰ πατέρα καὶ τότε ἀντὶ Ἐπιστήμης, κάτω Πρόοδο, κάτω Πολιτισμοῦ! Καὶ μπορεῖ πάλι, ἐδῶ, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Θεολόγους καὶ Γιατροὺς νὰ μοῦ ποῦνε: «Αὐτὸς ὁ Θεὸς καὶ αὐτὴ ἡ φύσις ἔταξε τὴ γυναίκα γιὰ μητέρα». Ἀλλὰ ρωτῶ πάλι, σὲ ποιά βίβλο ὁ Θεὸς ξεχώρισε τὸν προορισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, σὲ προορισμὸ γυναικῆς (μονάχα γιὰ μητέρας) καὶ προορισμὸ ἀνδρός; Σὲ κωμικὰ. Γιατὶ παντοῦ ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου (ἀνδρὸς καὶ γυναικῆς βέβαια) εἶναι νὰ φτάσῃ στὸ τέλειον καὶ γιὰ νὰ φτάσῃ κανεὶς στὸ τέλειον πρέπει ἐλεύθερα ν' ἀκολουθήσῃ τὸ δρόμο ποὺ φύσις ἔχει χαράξῃ ἐπὶ τὴν ψυχὴν του.

Καθὼς λοιπὸν ὁ ἀντρας, ἔτσι καὶ ἡ γυναίκα πρέπει ν'ἔχῃ μπροστὰ της ὅλα τὰ στάδια Ἐπιστήμης καὶ Τέχνης καὶ νὰ μὴν ἀναγκάζεται νὰ διαλέξῃ ἀπὸ τὰ λίγα κείνα ὀρισμένα καὶ ἔτσι τῶρα εἶναι ἀναγκασμένη ἢ νὰ πλένῃ πιάτα καὶ νὰ ζυμῶνῃ ἢ τὸ πολὺ πολὺ νὰ παίρνῃ ἕνα δίπλωμα δασκάλας καὶ νὰ νομίζῃ ὅτι μ' αὐτὸ κρατᾶει τὰ σιῆπτρα τῆς Ἐπιστήμης! Μὲ τὸ νὰ χειρφετηθῇ λοιπὸν ἡ γυναίκα διόλου δὲ φεύγει ἀπ' τὸν προορισμὸ της, ἀλλὰ πῶ στενὰ τὸν περιζώνει. Αὐτὰ γιὰ τοὺς θεολόγους. Καὶ οἱ γιατροὶ ἔς πάφουνε ν' ἀνακατῶνουνε στὰ ζητήματα τῆς προοδου τῆ φύσης, γιατί μὰ τὴν ἀλήθεια θ' ἀναγκαστῶ νὰ τοὺς φωνάζω, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ρουσσὸ ἀφύγετε στὰ δάση γιὰ νὰ γίνετε ἀνθρωποὶ!

Λίγα λόγια ἀκόμα, γιὰ τὸ ὅτι ἡ παντρεμένη γυναίκα δὲν μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ σὰ χειραφετημένη τὸν ἀντρα. Κάλιστα. Ἡ ὅπως πρέπει μορφωμένη γυναίκα θὰ πιάσῃ πᾶ νὰ εἶναι ἡ μητέρα καὶ νοικοκυρὰ μονάχα τοῦ σπιτιοῦ, ἀλλὰ θὰ μπορέσῃ τὸν καιρὸ ποὺ ὁ ἀντρας, σκυμμένος στὸ γραφεῖο του, ζητάει κανένα φιλικὸ σύντροφον, γιὰ πολλὰ πολλὰ ζητήματα, θὰ μπορέσῃ, λέω, νὰ φανῇ αὐτὴ ἀνεχτήμητη φίλη καὶ πνευματικὴ συντρόφισσα τοῦ βίου στὶς δύσκολες στιγμῆς.

Καὶ τότε πᾶ οἱ κύριοι ἀντρες δι' ἃ παραπονοῦνται γιὰ τὴν ἀσκοπὴ πολυτέλεια τῶν γυναικῶν τοὺς, ἐπειδὴ τότε καὶ οἱ γυναῖκες θ' ἀσχολοῦνται σὲ ἰδανικώτερες σφαῖρες ἀπὸ κείνες τοῦ λούσου καὶ τῆς μόδας.

Αὐτὰ ἤθελα νὰ σοῦ γράψω, Νουμά μου, μὲ πικρὸ παράπονον τῆς σημερινῆς Τύχης τῆς γυναίκας καὶ νοιώθω, ὅτι οἱ γεμάτοι ζῶν καὶ ἀλήθεια ἀναγνώστες σου θὰ βροῦνε τὸ δίκιο ἐπὶ τὴν γυναίκα φωνὴν μου.

Ἀθήνα, στίς 31 τοῦ Γενάρη 1909.

ΛΙΓΕΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐντοκοὶ καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσόν, ἔτσι εἰς φράγκα καὶ λίρας στεργίνας ἀποδοτέας εἰς ὀρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκεῖς. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς δ' ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὀψεως (chèque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογιούχου. Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι τῶν καταθέσεων.

1	1/2	τοῖς	ο)ο	κατ'	ἔτος	διὰ	καταθέσεις	6	μην.
2		»	»	»	»	»	»	4	ἔτ.
2	1/2	»	»	»	»	»	»	2	ἔτ.
3		»	»	»	»	»	»	4	ἔτ.
4		»	»	»	»	»	»	5	ἔτ.

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐπιλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαί ἢ ἀνώνυμοι.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Δρ. 8.—Γιὰ τὶς Ἐπαρχίας Δρ.

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Δρ. χρ. 10.

Γιὰ τὶς Ἐπαρχίας δεχόμεστε καὶ τρέμεις (2 Δρ. τὴν τριμηνίαν) συντρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητῆς ἂν δὲ στείλῃ μπροστὰ τῆ συντρομῆς του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιάσκια (Σύνταγμα, Ὀμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οικονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιδρομίου (Ἀκαδημία), Βουλῆ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηρόδρομου Ὀμόνοια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντικρὺ ἐπὶ τὴ Βουλῆ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

Στὰ Χανιά (Κρήτη) στὸ Πραχτορ. Ἐφημερίδων (στὸ κ. Ἀληκίου).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ πρότασις τοῦ Ἐπιτελείου—Ὁ Ριζοσπάστης τοῦ 62—Ταβάνι καὶ καρφί.

ΚΑΤΙ καλὸ πρότερον τὸ Ναυτικὸ Ἐπιτελεῖον. Ἀπλ. νὰ μὴ μοῦνε γιὰ κάμποσα χρόνια μαθητὲς ἐπὶ τὴ Ναυτικὴ Σκολή καὶ ἔτσι νὰ σταματήσῃ γιὰ λίγον καιρὸ αὐτὴ ἡ φάμπρικα ποὺ ξεφουρνίζει κάθε χρονιά τόσα καὶ τόσα περιττὰ γαλιόνια.

Γιὰ νὰ προτείνῃ αὐτὸ τὸ Ἐπιτελεῖον, πᾶει νὰ πῆ πως οἱ ναυτικοὶ κύκλοι συνηθίστηκαν κάπως ἀπὸ τὸ γενναῖο ξεκίπασμα ποδοῦνε τὶς προάλλες τὸ «Μέλλον» γιὰ τὰ χάλια τοῦ ναυτικοῦ μας. Ἄλλο ζήτημα τῶρα, ἂν τὴν πρότασις τοῦ Ἐπιτελείου τὴν παραδεχθῆ τὸ Ὑπουργεῖον, τὴν ἐυλοθετήσῃ, καθὼς λένε, καὶ ζητήσῃ νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ—γιατὶ, ἔξερτε, ἐδῶ στὸ Ρωμαῖκο καλὲς ἰδέες μπορεῖ νὰ γεννιοῦνται μὲ τὴν ντουζίνα κάθε ὥρα καὶ στιγμῆ, μὰ δύσκολα οἱ ἰδέες γίνονται πράγματα.

Σὰ συλλογιστέτε καλὰ καλὰ τί πᾶει νὰ πῆ Ἕλληνα Ὑπουργὸς καὶ μὲ πόσες κομματικὲς ἐπιχωρήσεις εἶναι ἀλυσοδεμένος, θὰ δεῖτε πως κανένας κίνησιν δὲν ὑπάρχει νὰ κοουστῇ ἡ πρότασις τοῦ Ἐπιτελείου καὶ νὰ ξεμωραστῇ γιὰ λίγο ἡ Ναυτικὴ Σκολή.

*

Ο ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ καὶ Φιλάρετος τάβλε μὲ τοὺς σοσιαλιστάδες τῆς Ἀθήνας γιατί, λέει, τὸ δημοσιογραφικὸν τοῦ ὄργανο γράφεται σὲ ἀπλή γλώσσα καὶ ἔτσι προδίδει καὶ τὴν ἰδέαν καὶ τὸ ἔθνος.

Καμιά διόρθωσις δὲν ἔχομε νὰ συζητήσουμε οὐδὲ μὲ τὸν κ. Φιλάρετον, ἀφοῦ σοβαρὰ καὶ λόγου τοῦ δὲν ἐπαγγέλλεται.

σταθὴ ἀμόλυπτη καὶ ἀξέπεστη. Κ' ἔτσι βασιτεύει ἀξέπεστος καὶ ὁ κόσμος.

Κι ὁ ἐπιλοχίας μὲ τὸ ξανθὸ μουστάκι, ποὺ κρυφομιλάει αὐτὴ τὴν ὥρα μὲ τὴν Κούλα πίσω ἀπὸ τὴν πᾶρτα τοῦ κτωγινοῦ, εἶναι καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ σοῖ, ἀπ' τὰ ψηλά βουνὰ ποὺ ἔστειλαν μιά φορὰ ἀφέντη τους ἐπὶ τὴν βουλῆ τὸ Δῆμο Κρακιά (θεὸς σωθῆτον!) μακρινὸς ξάδερρος καὶ πᾶει καὶ ἔρχεται ἐπὶ τὴν κούλια συχνότερα τὸ σούρωπο παρὰ τὴν μέρα. μὲ τὸν ἥλιο. Ἡ Μαρῖω, ἄμα τὰ χάλιας μὲ τὸ Γιαννικὸ Καρδάρα, ποὺ γύρευε νὰ τὴν περιορίσῃ νὰ μὴν κευθεντιάζῃ μὲ κανέναν ἄλλον, ἔβγαλε στὸ μάτι αὐτόν, μὰ τοῦτος δὲ θέλει νὰ καταφρονέσῃ καὶ τὴν μικρότερη ξαδέρφη του καὶ ἀπόψε πᾶν εἶδε πως ἡ Φρόσω ἔφυγε καὶ πῶς ἡ Μαρῖω βαττάει σὸνᾶρι μὲς φιλενάδας τῆς ἐπὶ τὴν ἀκροποταμικὴν, ξεκλιφτήκαε γιὰ μιά στιγμὴ ἐπὶ τὴν κούλια ἀπ' τὴν πεινὴ ποριά.

Γύρω ἀπ' τὸ Συμεῶν Καραφωτιά, ὅπως ἦταν τὸνομα τοῦ ἐπιλοχίας μὲ τὸ ξανθὸ μουστάκι, ἐστὶ θηκε ὁ μεγαλύτερος ἀγῶνας ἀνάμεσα ἐπὶς ὁμορφῆς ποὺ συνάζονταν ἐπὶ τὴν κούλια τὰ κροπόταμου κάθε γιορτῆ. Μὰ ὡς ἦταν φυσικὸ, ὅλες ὑποχώρησαν μπρὸς ἐπὶς ἑπαρχοπούλες καὶ τὸ μάλλωμα περιορίστηκε ἐπὶς δύο ἀδερφές. Κ' ἐδῶ δὲν ἔργησε τὸ πράγμα νὰ

κριθῇ. Ἡ Μαρῖω νίκησε καὶ ἡ νίκη της δὲν ἦταν τιποτένια. Ὁ ἐπιλοχίας Καραφωτιάς ἦταν ὁ πρῶτος ἀπ' τοὺς πρώτους μὲς στὸ κάστρο. Καλὸσωμος, μουστακαλῆς, περήφανος ἐπὶ τὴν ντυμασὰ καὶ ἐπὶ τὸ φιλότιμο, μὴν κάτῃ μύγα ἀπάνω του, μὴν τὸν στραβοκοιτάξῃ δταν περνᾶν κανεὶς πολιτῆς, γλετζές καλοφαγάς, λαχτάρα τῶν ζωοκλεφτῶν καὶ τῶν φυγδικῶν, σὰν ἔβγαίνε στὰ πόπασμα, καὶ σκιαχτρο καὶ τρομάρα τῶν νεοσύλλητων στὸ λόγῳ, δταν δὲν ἔβχαν γκιουβῆται ἔγκαιρα, θηρίο ἀνήμερο ἐπὶ τὴν ὑπερσία καὶ ἐπὶ τὸ καθήκον, μπροστὰ ἐπὶ τὴν Μαρῖω γίνονταν ἀνῆκε μολαίμικο, ὑποταχτικὸ ἐπὶ τὸ θέλωμά της, πρόθυμο ἐπὶ κάθε τῆς ἀπαίτησις γιὰ σερηγάκια καὶ ταντέλες καὶ κορδέλες καὶ κάπου κάπου καὶ γιὰ κανὴ φάρμακα. Αὐτὰ μαζὶ μὲ τὸ φιλὶ καὶ τὴν ἀγάπη ἦταν ἡ μοναχὴ παρηγοριά ἐπὶ τὴν δυστυχία τῆς κούλιας, ἐπὶ τὴν δυστυχία μὲ τὸ ψωμὶ μέρης ἀλάκερης δίχως προσφᾶν, μὲ τὴν βελόνα ποὺ μουδιάζει, τρυπάει τὰ δόλια δάχτυλα γιὰ ντύσιμο καὶ στόλισμα ἄλλων.

Μονάχα γιὰ τὴν Φρόσω πέρασε ἀγύριστα ὁ καιρὸς γιὰ λούσα. Τίτια ἐπὶ τὴν μύση φορεσιὰς της δὲν ταιριάζουν. Τὴ θλίβεται καθένας ποὺ τὴ βλέπει. Ἡ στεγνωμένη ὄψη, τὰ βαθουλωμένα μάτια, τὰ

μαραγκιασμένα χεῖλη σὰ νὰ λέν: ἕνα φάντασμα περασμένου εἶμαστε μονάχα, ἡ ἐγνοια μας δὲν εἶναι πᾶ ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον. Κι ὅμως ὅποιος τὸ φαντάζεται, γελιέται. Ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἔθαψε καὶ ζέχασε τὸν ἑαυτὸ της πᾶ, ἡ ἐγνοια τῆς Φρόσως εἶναι ὅλη γιὰ τὸν κόσμον τοῦτο καὶ ἡ ἐλπίδα ἀσβυστή καὶ ζωντανὴ ἐπὶ τὴν βᾶθη της. Ἐκεῖνο τὸ παιγνίδι τῆς ζωῆς, ποὺ παίζεται τριγύρω τῆς χωρὶς νὰ τὴν ἀγγίξῃ, γι' αὐτὴ δὲν παίζεται χωρὶς σκοπὸ. Τόποις μὲ τὸ δικὸ της τρέπο μιά φορὰ καὶ ἡ ἴδια καὶ ἔχασε καὶ ζόφλησε μιά καὶ καλῆ. Μὰ ἴσα ἴσα τὸ δικὸ της πᾶθημα φυλάει τῶρα τὶς ἄλλες. Μιά δύο φορὲς καὶ ἡ Μαρῖω κινῶνεψε, εἰς ἀλήθεια. Μὰ τῶρα ἔχει τὸν ἐπιλοχίας σίγουρο. Σένος αὐτὸς δὲν εἶναι, σὰν τοὺς ἄλλους πρὶν. Παιδί ἀπὸ σοῖ καὶ ἀπ' τὰ χρώματά τους. Συγκάτορος τοῦ Γεσίλα κιάσκια. Τούτο τῆς τὸ θύμησε καὶ ὁ ἴδιος, δταν τὸν ξεμονάχισσε μιά μέρα καὶ σὲ μεγαλύτερη ἀδερφή, σὲ μάννα νὰ πῆς, τὸν ξεψάχνισε γιὰ τοὺς σκοπούς του: «Εἶναι νὰ λεγεται πως θὰ τὴν πάρῃ τὴ Μαρῖω! Μὰ πρῶτα πρέπει νὰ γίνῃ ἀξιομακτικὸς, νὰ δέσῃ τὴ γαλιόνα του. Τρεῖς χρόνια, ποὺ θὰ κλειστῇ μὲς τὸ κιάσκιο, τί νὰ τὴν κάμῃ τὴ γυναίκα;» Ἡ Φρόσω ἦταν λογικὴ, σὰν τὸν πατέρα της. Πρῶτα νὰ γένῃ δικα-